

Innst. S. nr. 98

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument nr. 8:7 (2006-2007)

Innstilling fra finanskomiteen om representantfor- slag fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Ine Marie Eriksen Søreide, Gunnar Gundersen, Petter Løvik og Torbjørn Hansen om en samlet strategi med konkrete tiltak for å sikre rammebe- tingelsene for små og mellomstore bedrifter

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Forslagsstillerne ønsker en bred gjennomgang av rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter, som også sammenligner norske rammevilkår med rammebetingelsene i sammenlignbare land. Følgende må ifølge forslagsstillerne vektlegges:

- Det må ligge til grunn en stabil og langsiktig økonomisk politikk som sikrer trygg vekst og gode konkurransevilkår for norske bedrifter. Det er avgjørende for veksten til bedriften hvor mye den sitter igjen med etter at alle utgifter og skatter er betalt. Dess mer bedriften sitter igjen med til nyinvesteringer, dess større vekstpotensial i fremtiden.
- Formuesskatten er en av de mest veksthemmende skattene vi har. Konsekvensen av den skatten er at penger ofte må tas ut fra bedriften for å betale eierens skatter på kapital som er i arbeid i selskapet. Det må legges frem en plan for endelig fjerning av formuesskatten i løpet av inneværende stortingsperiode, slik forutsetningen i skattereformen var.
- Arveavgiften er også en avgift som koster norske bedrifter store summer i forbindelse med generasjonsskifter. Dette gjelder mange av de bedriftene som ble etablert rett etter krigen. Arveavgiften kunne blitt brukt til nyskaping og utvikling av disse bedriftene. Det må tas initiativ til å gjøre arveavgiften mindre belastende ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter.
- Små og mellomstore bedrifter bruker mye ressurser på papirarbeid. Aksjeselskapslovgivningen er tilpasset store selskaper og oppleves som komplisert og byråkratisk for mindre aksjeselskaper. Derfor må det lages et forenklet regelverk for små aksjeselskaper. Som et eksempel må fjerning av revisorplikten for små aksjeselskaper utredes nærmere.
- Moderniseringen av offentlig sektor må intensivere. Det er viktig at det holdes et trykk på moderniseringen i alle deler av offentlig sektor. Bedriftene skal bruke tiden sin på å skape verdier, ikke på å fylle ut skjema til staten eller vente på svar på byggesøknader fra staten. Målet om at opplysninger fra næringslivet til det offentlige skal rapporteres én gang og til samme nettsted, må prioriteres. Altinn må videreutvikles. Arbeidet med å redusere skjemabelastningen, regel- og lovforenklingsarbeidet for næringslivet må trappes opp, og gebyrene bedriftene betaler må reduseres. Gebyrer som ikke går til å dekke direkte relaterte kostnader for det offentlige må reduseres. Det må tas et initiativ til at også kommuner og fylkeskommuner kommer sterkere med i arbeidet med en enklere og mer moderne offentlig sektor.
- Infrastruktur handler for mange bedrifter rundt omkring i landet om vei. Veistandarden i Norge må bedres gjennom økte bevilgninger til bygging, vedlikehold og sikring av stamveiene. Konkurransetsetting på utbyggings- og vedlikeholdsfunksjoner i de store samferdselsetatene og økt bruk av OPS (offentlig-privat samarbeid) ved større samferdselsprosjekter, er tiltak som vil kunne bidra til mer og bedre veier, også i distriktene. Det er viktig at arbeidet med å få mer gods over på bane og sjø prioriteres.
- En viktig forutsetning for den nordiske modellen, som flere land i Europa har sett på, er det fleksible arbeidsmarkedet Norge har. Norsk økonomi er omstillingsdyktig fordi vi har spilleregler for

arbeidsmarkedet som gir arbeidsgiverne og arbeidstakerne spillerom og trygghet til å sikre lønnsomhet og trygge arbeidsplasser fremover. Mer fleksible arbeidstidsbestemmelser og regler for ansettelser styrker denne fleksibiliteten og gjør at terskelen for å få seg arbeid er lavere. Den økte fleksibiliteten betyr aller mest for små bedrifter, og dermed også for å sikre at gründerbedrifter og andre små virksomheter får muligheten til å vokse og bli lønnsomme. Arbeidsmiljøloven må i større grad enn i dag åpne for midlertidige ansettelser for å sikre fleksibilitet i arbeidsmarkedet.

- Forskning og innovasjon er nøkkelen til vår fremtidige velferd. Forskningsfondet må økes for å sikre en fremtidig god avkastning av fondet. SkatteFUNN-ordningen som er en ubyråkratisk ordning med skattefradrag for utgifter til forskning og utvikling, har siden den ble etablert vært en stor suksess og må tilpasses brukerne og utvides ytterligere. Industrielle rettigheter får en stadig viktigere rolle - ikke bare som et defensivt virkemiddel, men også brukt aktivt for å fremme bedrifters innovasjonsevne og konkurransekraft. Det er behov for å iverksette tiltak for å heve kompetansen omkring dette. Dette kan best gjøres ved at det utvikles en overordnet, nasjonal politikk på dette området.
- Virkemiddelapparatet må i større grad enn i dag tilpasses de kunnskapsbaserte bedriftene for å sikre underveksten av de ufødte bedrifter og stimulere til flere kunnskapsbedrifter. Virkemiddelapparatet representert ved Innovasjon Norge, SIVA (Selskapet for industrivekst) og Norges forskningsråd må bli mer fokusert på innovasjon, omstilling og nyskaping. Det er nødvendig å styrke innovasjonsaktiviteten i virkemiddelapparatet. Det er helt avgjørende at de ulike deler av virkemiddelapparatet samarbeider mer reelt enn i dag. Brukerne bør møtes med adekvat bistand uansett hvilken del av virkemiddelapparatet de henvender seg til. Om det innebærer at de må henvises videre, må ikke brukerne slippes før saken tas under behandling ved kontoret de er henvist til. Saksbehandlere som møter brukerne må ha en minimumsoversikt over hva de andre delene av virkemiddelapparatet kan tilby.
- Tilgang på arbeidskraft er en utfordring for norske bedrifter. Mange av de som i dag er i arbeidsfør alder og som går på ulike trygdeordninger, ønsker å komme over i arbeid. De må få muligheten til det. Regelverket for å ta inn arbeidskraft fra utlandet må forenkles, og det må settes i verk tiltak for mer aktiv rekruttering av kompetent arbeidskraft fra utlandet. Utenlandske utdanninger må lettere bli godkjent i Norge.
- Kommunene er viktige bidragsytere for å legge til rette for næringsvirksomhet. Det er viktig at kommunene stimuleres gjennom inntektssystemet til å legge til rette for næringsvirksomhet. Ved at kommunene får beholde en større andel av selskapskatten, stimuleres de til å oppmuntre til nærings-

etablering som igjen vil skape merinntekter til samfunnet. En større andel av selskapskatten må tilfalle kommunene.

Forslagsstillerne viser til at tidligere nærings- og handelsminister Børge Brende våren 2005 la frem en tilstandsrapport om regjeringens innovasjonspolitik, "Innovasjonsløftet". Rapporten inneholder en rekke tiltak som var iverksatt eller ble foreslått i forslaget til statsbudsjett for 2006 lagt frem av regjeringen Bondevik II, men det er fortsatt en rekke utfordringer som må tas tak i for å sikre innovasjonsevnen til norske bedrifter.

Forslagsstillerne mener at forslagene som er referert i dokumentet må følges opp i en egen melding til Stortinget, samt at meldingen også må bygge på følgende forslag fremmet og behandlet av Stortinget i sesjonen 2005-2006:

- Dokument nr. 8:12 (2005-2006) om innføring av plikt til forenklet kunngjøring av offentlige innkjøp under grensen for anbudsplikt.
- Dokument nr. 8:28 (2005-2006) om å styrke ansattes mulighet for medeierskap i egen bedrift.
- Dokument nr. 8:40 (2005-2006) om utvidelse av ordningen med uføretrygd som lønnstilskudd.
- Dokument nr. 8:60 (2005-2006) om å opprette et forenklet regelverk for små aksjeselskaper.
- Dokument nr. 8:64 (2005-2006) om regler som sikrer konkurranse på like vilkår mellom offentlige og private virksomheter.
- Dokument nr. 8:70 (2005-2006) om å innføre en ordning som sikrer at merverdiavgiftssystemet ikke hindrer statlige virksomheter i å kjøpe fra dem som kan levere de beste varene og tjenestene.
- Dokument nr. 8:78 (2005-2006) om innføring av "Green Card-ordning" for arbeidssøkere med behov for særskilt tilrettelegging av arbeidsplassen.

På denne bakgrunn fremmes det i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en stortingsmelding, senest innen utgangen av vårsesjonen 2007, med en samlet strategi for å sikre små og mellomstore bedrifter bedre rammebetingelser. Denne strategien må sikre norske små og mellomstore bedrifter minst like gode rammebetingelser som tilsvarende bedrifter har i land det er naturlig å sammenligne seg med, og bør omfatte bl.a. skatter og avgifter, forenkling, forskning og utvikling (FoU), tilgang på arbeidskraft, prosedyrer for offentlige innkjøp, øvrig virkemiddelapparat mv."

Det vises til dokumentet for en nærmere redegjørelse for forslaget.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Marianne Aasen Agdestein, Alf E. Jakobsen, Rolf Terje Klunghland, Tor-

geir Micaelsen, lederen Reidar Sandal og Eirin Kristin Sund, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Peter Skovholt Gitmark og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Aud Kvalbein, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til at dokumentet 26. oktober 2006 ble sendt til finansminister Kristin Halvorsen til uttalelse. Svaret fra finansministeren 6. november 2006 er vedlagt innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at forslagsstillerne foreslår en samlet strategi som må sikre små og mellomstore bedrifter bedre rammebetingelser. Flertallet understreker at Regjeringen legger opp til en politikk som bidrar til økt verdiskaping i hele økonomien og at det da er nødvendig å se næringsvirksomhet og offentlig sektor i sammenheng og inkludere hensyn til miljøet. Konsekvensene for bedrifter og ansatte er at viktige hensyn må vurderes i alle saker som berører nærings- og arbeidslivet. Tiltak for å bedre bruken av samfunnets ressurser er beskrevet i Nasjonalbudsjettet for 2007, kapittel 6. Meldingen omtaler de fleste av saksforholdene som forslagsstillerne tar opp.

Flertallet viser også til at Regjeringen har startet arbeidet med en stortingsmelding om innovasjonspolitikken. Stortingsmeldingen skal presentere Regjeringens politikk for å fremme innovasjon og omstilling. Målet for meldingen er å vise hvordan vi kan forbedre innovasjonsevnen i norsk økonomi ytterligere for å sikre en fortsatt god velferdsutvikling. Flertallet viser til at finansministeren i sitt brev sier at siden rammebetingelser for små og mellomstore bedrifter behandles i denne meldingen, er det ikke behov for en særskilt stortingsmelding for små og mellomstore bedrifter i tillegg. Flertallet slutter seg til denne vurderingen.

Flertallet er for øvrig kjent med at Finansdepartementet tidlig i 2007 skal nedsette et utvalg som skal utrede revisjonsplikten for små foretak.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Dokument nr. 8:7 (2006-2007) - forslag fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Ine Marie Eriksen Søreide, Gunnar Gundersen, Petter Løvik og Torbjørn Hansen om en samlet strategi med konkrete tiltak for å sikre rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter - vedlegges protokollen."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til nevnte svarbrev fra finansminister Kristin Halvorsen hvor det vises til at Regjeringen arbeider med en stortingsmelding om innovasjonspolitikken som skal fremmes i vårsesjonen 2008, og at det

derfor ikke er behov for en egen stortingsmelding om rammebetingelser for små og mellomstore bedrifter.

Disse medlemmer deler ikke denne oppfatningen, og mener bl.a. at de mest sentrale utfordringene de små og mellomstore bedriftene står overfor, er knyttet til for eksempel tilgang til kompetent arbeidskraft og behovet for et (eget) forenklet regelverk som ikke omfattes av Regjeringens planlagte innovasjonsmelding.

Disse medlemmer mener også at flere av utfordringene listet opp i Dokument nr. 8:7 (2006-2007) bør avklares raskest mulig, og ikke kan vente til tidligst våren 2008.

Disse medlemmer viser også til at varslede stortingsmeldinger fra Regjeringen generelt, og fra Nærings- og handelsdepartementet spesielt, har en tendens til å komme til Stortinget betydelig senere enn først varslet.

Disse medlemmer peker videre på det faktum at 97 pst. av alle bedriftene i Norge har mindre enn 20 ansatte og at 85 pst. av alle bedriftene har mindre enn 5 ansatte. Det er på denne bakgrunn naturlig at det utarbeides en samlet strategi med konkrete tiltak for å sikre rammebetingelsene for disse bedriftene.

Disse medlemmer viser også til at det er om lag 10 år siden sist det ble laget en samlet strategi for småbedriftenes rammebetingelser, etter at Stortinget 26. oktober 1995 sluttet seg til et tilsvarende forslag fra Lars Sponheim om å be

"Regjeringen om å sette ned en kommisjon som kan kartlegge rammevilkår for småbedriftene, og legge fram forslag til endringer som kan gjøre det lettere å skape flere arbeidsplasser i disse bedriftene."

I tillegg til de momentene forslagsstillerne tar opp, mener disse medlemmer at en slik samlet strategi også må inneholde tiltak for kompetanseheving i bedriftene, utfordringene knyttet til at svært mange av disse bedriftene nå står foran generasjonsskifte på eiersiden, en strategi for å benchmarke det norske regelverket for de aller minste bedriftene og belyse de særskilte utfordringene de mange nye bedriftene, som stort sett selger kunnskap og tjenester, står overfor.

Disse medlemmer understreker også at både NHO, HSH og Bedriftsforbundet i høring med finanskomiteen 29. november 2006 sterkt anbefalte forslaget om en slik samlet strategi for de små og mellomstore bedriftene.

Disse medlemmer viser til at forslaget i Dokument nr. 8:83 (2005-2006) om å opprette et samarbeidsprogram for å redusere skjemabelastningen for næringslivet og offentlig sektor, også må følges opp i denne meldingen til Stortinget. Disse medlemmer viser til at blant annet NHO også har etterlyst at man nedsetter en slik styringsgruppe som har til mandat å koordinere forenklingsarbeidet for næringsarbeidet innen offentlig sektor.

Disse medlemmer viser også til forslag framsatt av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i Innst. O. nr. 10 (2006-2007) om å utsette arveavgiften i 10 år ved generasjonsskifte i familieeide

bedrifter og samtidig nedskrive denne med 1/10 hvert år som bedriften drives videre av neste generasjon. En slik endring ville gjøre generasjonsskifter i familieeide bedrifter vesentlig enklere, og dermed sikre sysselsettingen i små og mellomstore bedrifter.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en stortingsmelding, senest innen utgangen av vårsesjonen 2007, med en samlet strategi for å sikre små og mellomstore bedrifter bedre rammebetingelser. Denne strategien må sikre norske små og mellomstore bedrifter minst like gode rammebetingelser som tilsvarende bedrifter har i land det er naturlig å sammenligne seg med, og bør omfatte bl.a. skatter og avgifter, forenkling, forskning og utvikling (FoU), tilgang på arbeidskraft, prosedyrer for offentlige innkjøp, tiltak for kompetanseheving, øvrig virkemiddelapparat mv."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Stortinget ber Regjeringen fremme en stortingsmelding, senest innen utgangen av vårsesjonen 2007, med

en samlet strategi for å sikre små og mellomstore bedrifter bedre rammebetingelser. Denne strategien må sikre norske små og mellomstore bedrifter minst like gode rammebetingelser som tilsvarende bedrifter har i land det er naturlig å sammenligne seg med, og bør omfatte bl.a. skatter og avgifter, forenkling, forskning og utvikling (FoU), tilgang på arbeidskraft, prosedyrer for offentlige innkjøp, tiltak for kompetanseheving, øvrig virkemiddelapparat mv.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran, og råår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:7 (2006-2007) - forslag fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Ine Marie Eriksen Søreide, Gunnar Gundersen, Petter Løvik og Torbjørn Hansen om en samlet strategi med konkrete tiltak for å sikre rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter - vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 12. desember 2006

Reidar Sandal
leder

Lars Sponheim
ordfører

Vedlegg**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 6. november 2006****Dokument nr. 8:7 (2006-2007) fra Sanner, Eriksen Søreide, Gundersen, Løvik og Hansen vedrørende konkrete tiltak for å sikre rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter**

Jeg viser til forslaget fra representantene Sanner, Eriksen Søreide, Gundersen, Løvik og Hansen om at Regjeringen skal fremme en stortingsmelding, senest innen utgangen av vårsesjonen 2007, med en samlet strategi for å sikre små og mellomstore bedrifter bedre rammebetingelser.

Forslagsstillerne mener denne strategien må sikre norske små og mellomstore bedrifter minst like gode rammebetingelser som tilsvarende bedrifter har i land det er naturlig å sammenlikne seg med, og bør omfatte bl.a. skatter og avgifter, forenkling, forskning og utvikling (FoU), tilgang på arbeidskraft, prosedyrer for offentlige innkjøp, øvrig virkemiddelapparat mv. I konklusjonen er det vist til at regjeringen Bondevik II la fram en tilstandsrapport for innovasjonspolitikken våren 2005. Denne rapporten ble imidlertid lagt fram først 26. august 2005.

Jeg vil innledningsvis understreke at Regjeringen legger opp en politikk som bidrar til økt verdiskaping i hele økonomien. Da er det nødvendig å se næringsvirksomhet og offentlig sektor i sammenheng og inkludere hensyn til miljøet. Konsekvenser for bedrifter og ansatte er et viktig hensyn som vi vurderer i alle saker som berører nærings- og arbeidslivet. Tiltak for å bedre bruken av samfunnets ressurser er beskrevet i Nasjonalbudsjettet 2007, kapittel 6. Denne omtalen inkluderer de fleste av saksforholdene som forslagsstillerne tar opp.

Regjeringen har også startet arbeid med en stortingsmelding om innovasjonspolitikken. Stortingsmeldingen skal presentere Regjeringens politikk for å fremme innovasjon og omstilling. Målet for meldingen er å vise hvordan vi kan forbedre innovasjonsevnen i norsk økonomi ytterligere for å sikre en fortsatt god velferdsutvikling.

Stortingsmeldingen om innovasjonspolitikken vil ha en bred tilnærming, og aktuelle temaer vil bl.a. være

- presentasjon av innovasjonspolitiske utfordringer,
- sammenhengen mellom FoU og innovasjon,
- et mangfoldig og inkluderende næringsliv,
- betydningen av tjenestenæringene for innovasjon,
- en politikk for å fremme innovasjon blant kvinner,
- politikk om immaterielle rettigheter,
- samarbeid mellom offentlig og privat sektor for å fremme innovasjon,
- overgangen mellom utdanning og arbeidsliv,
- internasjonalisering og eksportfremme,
- innovasjon i offentlig sektor,
- en politikk for innovasjon basert på regionale fortrinn, og
- miljø som hensyn i innovasjonspolitikken.

Disse områdene dekker en stor del av de saksfeltene som forslagsstillerne nevner som elementer i en mulig strategi for små og mellomstore bedrifter. Dette underbygges av at forslagsstillerne i sin konklusjon viser til tilstandsrapporten for innovasjonspolitikken som ble lagt fram av regjeringen Bondevik II. Spørsmål om rammebetingelser for små og mellomstore bedrifter kan etter min vurdering behandles innenfor rammen av en stortingsmelding om innovasjonspolitikken, og det er derfor ikke behov for en særskilt stortingsmelding om små og mellomstore bedrifter i tillegg.

Innovasjonspolitikken omfatter mange saksfelt som faller under flere departementers ansvarsområder. Nærings- og handelsdepartementet leder arbeidet med stortingsmeldingen i nært samarbeid med andre departementer. Det arbeides med sikte på at meldingen skal fremmes i vårsesjonen 2008. Ut fra omfanget av arbeidet er denne tiden nødvendig for å få fram et tilfredsstillende saksgrunnlag, og jeg vil derfor fraråde at arbeidet eventuelt forses slik det er foreslått av representantene Sanner, Eriksen Søreide, Gundersen, Løvik og Hansen.

